

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

GÜMÜŞHANE
İL SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİ PLANI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
GİRİŞ	4
1. ÇALIŞMA EKİBİNİN BELİRLENMESİ.....	7
2. ATIK YÖNETİMİNDE MEVCUT DURUM	8
2.1 Nüfus Bilgileri	8
2.2 Atık Miktarı ve Karakterizasyonuna İlişkin Bilgiler	10
2.3 Mahalli İdarelere İlişkin Bilgiler	11
2.4 Bina ve Yerleşkelere İlişkin Bilgiler	15
2.5 İl Genelinde Faaliyet Gösteren Atık İşleme Tesisleri	18
2.6 Sıfır Atık Kapsamında Yapılan Çalışmalar	19
2.7 Sıfır Atık ve Atık Yönetimi Alanında Yaşanan Genel Sorunlar.....	20
3. İL SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİ PLANLAMASI	21
3.1 Strateji, Hedef ve Politikalar.....	21
3.2 Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçiş Planlaması	23
3.3 Sıfır Atık Eğitim, Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları	25
3.4 İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Uygulama Esasları	26
4. İZLEME, GELİŞTİRME ve RAPORLAMA FAALİYETLERİ	26
4.1 Sistemin İzlenmesi ve Geliştirilmesi	27
4.2 Raporlama	27
EKLER:	31
EK-1: Sıfır atık yönetim sistemine geçmesi gereken mahalli idareler listesi	31
EK-2: Sıfır atık yönetim sistemine geçmesi gereken bina ve yerleşkeler listesi	31

TABLolar

Tablo 1.1. İl Sıfır Atık Yönetim Planı Çalışma Ekibi

Tablo 2.1. Belediye Nüfusları

Tablo 2.2. İl Geneli Atık Miktarı ve Karakterizasyonu

Tablo 2.3. Gümüşhane ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı

Tablo 2.4. Gümüşhane Merkez İlçesinde bulunan evsel atıkları toplama noktaları ve sayıları
(Gümüşhane Belediyesi,2020)

Tablo 2.4.1. Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi

Tablo 2.4.2 İl Genelinde Bina Yerleşkelerin SAY Ek-1 Kapsamında Değerlendirmesi

Tablo 2.5. Atık İşleme Tesisleri

Tablo 2.6. Eğitim Farkındalık Çalışmaları

Tablo 3.1. Kısa ve Uzun Vadeli Hedefler (Mahalli İdareler)

Tablo 3.2. İl Genelinde Belirlenen Atık İlaç Toplama Noktaları

Tablo 3.3. Sıfır Atık Eğitim, Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları

ÖNSÖZ

Sıfır Atık Projesi kapsamında devam eden çalışmalar, hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda atık yönetimi süreçlerinde çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesi amacıyla 12 Temmuz 2019 tarihinde Sıfır Atık Yönetmeliğinin yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle de hız kazanmıştır.

“Sıfır Atık”, israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, oluşan atığın miktarının azaltılmasını, etkin toplama sisteminin kurulmasını, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan, atık önleme yaklaşımı olarak tanımlanan bir hedeftir. İlimize ait sıfır atık yönetim sistemi planı; öncelikle atıklar konusunda ne durumda olduğumuzu belirlememiz, mevcut durumunuzu analiz ederek atıkların gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını hazırlayacak bir yol haritası çizmeyi hedefler.

Hızlı nüfus artışı ve sanayileşme ile birlikte artan üretim sonucunda tüketim alışkanlıkları artmaktadır. Üretim artışı olumlu sonuçların yanı sıra ciddi boyutlarda atığında ortaya çıkmasına sebep olmakla birlikte doğal kaynakları tehdit etmekte, canlı türleri için ciddi sorunlar oluşturmakta ve iklim değişikliği gibi küresel sorunlar ortaya çıkarmaktadır.

Dünya üzerindeki nüfus ve yaşam standartları artarken tüketimde yaşanan artış doğal kaynaklarımız üzerindeki baskıyı artırarak dünyanın dengesini bozmakta, sınırlı kaynaklarımız artan ihtiyaçlara yetişememektedir. Bu durum göz önüne alındığında, doğal kaynakların verimli kullanılmasının önemi daha da ortaya çıkmaktadır.

Gelecek nesillere temiz, gelişmiş bir Türkiye ve yaşanabilir bir dünya bırakmak için Gümüşhane İli Sıfır Atık Yönetim Planının kamu kurum ve kuruluşları başta olmak üzere tüm il genelinde yaygınlaşmalı, sıfır atık prensibi hedef alınmalı ve bütünleşmiş bir yaklaşımla atıkların yönetimi sağlanmalıdır.

Gümüşhane İl Sıfır Atık Yönetim Planı'nın hazırlanmasında emeği geçen tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ederim.

Cemil BAYRAM
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

GİRİŞ

Yönetilmesi gereken atık miktarının ve çeşitliliğinin zaman içindeki artışı, kaynakların etkin şekilde yönetimi ve sürdürülebilir kalkınma prensipleriyle atık yönetimi süreçlerinde çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen “Sıfır Atık Yönetim Sisteminin” il düzeyinden başlayarak ülke çapında uygulanması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının amacı; 12.07.2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında, il sınırlarında mahalli idareler ile bina ve yerleşkeler tarafından uygulanacak sıfır atık yönetim sisteminin gerek yerel gerekse de ulusal ölçekte stratejik bir bütünlük içinde sürdürülebilirliğini ve verimliliğini sağlamak için bir çerçeve oluşturmaktır.

İl bütününde uygulanacak olan sıfır atık yönetim sisteminin atık üreticisi bireyler, atıkların olduğu bina ve yerleşkelerin yönetimleri, atık yönetimi altyapısından sorumlu mahalli idareler ile atık yönetimi hedef ve politikalarının oluşturulmasından sorumlu idarelerin koordinasyonunda kurulması ve yürütülmesi sağlanır.

Bu plan ile ilin yerel özellikleri ve mevcut şartları göz önünde bulundurularak il bütününde uygulanacak olan sıfır atık yönetim sistemi için hedef ve politikalar ortaya konulur; kısa ve uzun vadeli stratejiler belirlenir.

Sıfır atık yönetim sisteminden beklentileri ve hedefleri karşılamak üzere hazırlanacak İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planı;

1. Mahalli idarelerce sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, uygulanması ve iş birliği içerisinde çalışılmasını temin etmek,
2. Bina ve yerleşkelerce uygulanacak sıfır atık yönetim sisteminin mahalli idarelerce kurulan/kurulacak sıfır atık yönetim sistemi uygulamalarına entegrasyonunu sağlamak,
3. İl özelinde uygulanacak “Yerel Atık Yönetim Sistemlerinin” oluşturulmasını sağlamak,
4. Sıfır atık yönetim sisteminin sürdürülebilirliğini ve izlenebilirliğini sağlamak ve gerektiğinde de güncellenmesi ve geliştirilmesini sağlamak,
5. Ulusal mevzuat ile uyumlu yerel idari kararların alınmasını sağlamak,

üzere Mahalli Çevre Kurulu tarafından belirlenecek komisyon tarafından hazırlanır; Mahalli Çevre Kurulu gündemine alınarak karara bağlanır ve tüm taraflarca uygulanması sağlanır.

İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planı aşağıdaki başlıkları içerir.

1. *İl Düzeyinde Belirlenen Çalışma Ekibine İlişkin Bilgiler*
2. *Atık Yönetiminde Mevcut Durum*
3. *Vizyon, Kısa Ve Uzun Vadeli Hedefler*
4. *İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planlaması*
5. *Eğitim, Bilinçlendirme Faaliyetleri*

6. İzleme, geliştirme ve raporlama faaliyetleri

1. ÇALIŞMA EKİBİNİN BELİRLENMESİ

12 Temmuz 2019 tarih ve 30829 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği gereğince Çevre ve Şehircilik bakanlığınca formatı belirlenen ve İl sınırlarında mahalli idarelerce uygulanacak olan İl Sıfır Atık Yönetim Planının hazırlanması amacıyla 26.02.2019 tarih 2020/74 sayılı İl Mahalli Çevre Kurulu tarafından komisyon kurulmuş olup, Komisyonun;

- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Koordinasyonunda,
- Gümüşhane Belediye Başkanlığı ve İlçe Belediye Başkanlıkları
- Gümüşhane Üniversitesi
- İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- İl Sağlık Müdürlüğü
- İl Özel İdaresi
- Gümüşhane OSB

Çalışma ekibi, sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasını, geliştirilmesini, iyileştirilmesini, etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasını ve izlenmesini sağlayacak kişilerdir.

Kurumlardaki sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasından, etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasından, izlenmesinden, bilgi akışının sağlanmasından, raporlama yapılmasından sorumlu olacak odak noktaları çalışma ekibi tarafından belirlenecektir.

Sıfır Atık Yönetmeliği doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlardan İl Sıfır Atık Yönetim Planı kapsamında yapılacak çalışmaları takip edecek, verilen hedeflere ulaşılmasının takibini koordine edecek çalışma ekibinde yer alan kişilere ilişkin bilgileri Tablo 1.1 de yer almaktadır.

Tablo.1.1. İl Sıfır Atık Yönetim Planı Çalışma Ekibi.

Adı-Soyadı	Unvan	Kurum
Özden TANIŞ	Peyzaj Yüksek Mimarı	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kaan Gençoğlu	Çevre Mühendisi	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Bayram KARAKOÇ	Çevre Koruma Kontrol Müd.	Gümüşhane Belediyesi
Murat AYDIN	Çevre Mühendisi	Gümüşhane Belediyesi
Prof.Dr.Salim Serkan NAS	Öğretim Üyesi	Gümüşhane Üniversitesi
Murat ŞAN	Araştırma Görevlisi	Gümüşhane Üniversitesi
Necmettin GÜNDÜZ	İş güvenli Uzm.	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Ercan Küçüköner	İl İzci Sorumlusu-Koordinatör	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
İlknur ERYILMAZ	Çevre Sağlığı Teknikeri	İl Sağlık Müdürlüğü
Ayşe ŞENER YAŞAR	Çevre Sağlığı Teknikeri	İl Sağlık Müdürlüğü
Halil İbrahim CAN	Çevre Mühendisi	İl Özel İdaresi
Pelin YURDAKUL	İnşaat Mühendisi	İl Özel İdaresi
Rahim ÇALGAN	Çevre Mühendisi	Kelkit Belediyesi
Nusrettin MUTLU	Fen İşleri Müd.	Kelkit Belediyesi
İbrahim GÜNER	Zabıta Komseri	Köse Belediyesi
MURAT AYGÜN	Yazı İşleri Personeli	Köse Belediyesi
N.Kemal ÖZÇUBUKÇU	İş Sağlığı Uzmanı.	Torul Belediyesi
Hüseyin KALAYCI	Teknik Personel	Torul Belediyesi
Muhammed KANAT	İnşaat Mühendisi	Kürtün Belediyesi
İbrahim YILMAZ	Teknik Personel	Kürtün Belediyesi
Salih ERTÜRK	Temizlik İşleri Amiri	Şiran Belediyesi
Ömür Can DOĞAN	Zabıta Memuru	Şiran Belediyesi
Osman DEMET	OSB Altyapı sorumlusu	Gümüşhane OSB
Ahmet DALMA	OSB Altyapı sorumlusu	Gümüşhane OSB

2. ATIK YÖNETİMİNDE MEVCUT DURUM

Sıfır atık yönetim sistemine geçiş öncesi il geneli ve ilçeler bazında atık yönetimindeki mevcut durumun bilinmesi, sistemin kurulması için gereken ihtiyaçların tespit edilmesi açısından önemli olacaktır. Mevcut durum ortaya konulurken aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

Sıfır Atık Yönetmeliği, 12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanmıştır. Yönetmeliğin amacı; Hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda atık yönetimi süreçlerinde çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesidir.

Sıfır Atık Yönetmeliği;

- Bu Yönetmelik, mahalli idareler ve EK-1 listede tanımlı diğer yerler ile gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kurmak isteyenler için sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, izlenmesine, sıfır atık belgesi düzenlenmesine ilişkin esasları kapsar.
- Sıfır atık yönetim sistemi kurulan yerlerde oluşan ve 2.4.2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete ’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-4 atık listesinde yer alan atıklar bu sistem kapsamındadır. Ancak, sanayi işletmelerinden kaynaklanan atıklardan içerik veya yapısal olarak evsel nitelikli atıklara benzer olanlar hariç olmak üzere, bu işletmelerin faaliyetleri sonucunda oluşan proses atıkları Bakanlıkça kriterleri belirleninceye kadar bu Yönetmelikte tanımlanan sıfır atık belgesi kapsamında değerlendirilmez.

Yönetmeliğin kapsamındaki genel esaslar;

1- Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde kaynakların verimli kullanılması amacıyla; atık oluşumunun önlenmesi, atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılması, ürün ve malzemelerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesi, esastır.

2- Oluşan atıkların türlerinin uygun olarak biriktirilmesi ve geçici depolanması sırasında çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde gerekli önlemlerin alınması esastır.

3- Ayrı olarak biriktirilen atıkların karıştırılmadan toplanması ve öncelikle geri dönüşüm/geri kazanımlarının sağlanması, mümkün olmaması halinde ise çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde nihai bertaraflarının sağlanması esastır.

4- Atıkların maddesel veya enerji geri kazanımı amacıyla kullanılarak ekonomiye kazandırılması yaklaşımının öncelikli tercih edilmesi ve düzenli depolamaya gönderilen atık miktarının azaltılması esastır.

5- Sıfır atık yönetim sistemi için idari, mali ve teknik açıdan verimlilik, sürdürülebilirlik ve halkın katılımı ilkeleri esas alınır.

6- Mahalli idareler ile yönetmeliği listesinde tanımlı bina ve yerleşkeler ve gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kuracaklar tarafından sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi, geliştirilmesi ve izlenmesi esastır.

7-Sıfır atık yönetim sistemini kuranlarca, atıkların 2872 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan mevzuat hükümlerine uygun olarak kaynağında ayrı biriktirilerek atık işleme tesislerine iletilmesinin sağlanması esastır.

8- Sıfır atık yönetim sistemi kurulan yerlerde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, atıklarını dahil oldukları sıfır atık yönetim sistemi kriterlerine uygun olarak biriktirir.

9- Evlerden Kaynaklanan atık İlaçlar, İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planında toplama noktası olarak belirlenmiş olan ve ilaç satışı yapılan yerlerde ve atık getirme merkezlerinde toplanır.

İl düzeyinde atık yönetim uygulamalarını takip etmek, izlemek, denetlemek görevi ise Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün ilimizde Çevre Mevzuatları kapsamında yaptığı çalışmalar, bir Müdür Yardımcısı nezdinde; ÇED ve Çevre İzinlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü, Çevre Yönetimi ve Denetimden Sorumlu Şube Müdürlüğü olmak üzere 2 adet Şube Müdürlüğü ile yürütülmektedir.

2.1 Nüfus Bilgileri

2019 yılı TÜİK verilerine göre Gümüşhane'nin nüfusu **130.349** kişidir. Gümüşhane ilinde toplam 5 ilçe bulunmaktadır. İlçelerin nüfus bilgileri aşağıda Tablo 2.1' de yer almaktadır

Tablo 2.1. Belediye Nüfusları

	İlçe Belediyeleri	Belde Belediyeleri	(TÜİK Güncel Belde Belediyesi Nüfus Verisi)	(TÜİK Güncel İlçe Belediyesi Nüfus Verisi)
GÜMÜŞHANE	Merkez	-	-	40.728
	Kelkit	-	-	25.973
	Şiran	-	-	14.500
	Köse	-	-	8.349
	Kürtün	-	-	5.936
	Torul	-	-	6.810
		ArzularKabaköy	4.810	
		Deredolu Belediyesi	3.733	
		Gümüşgöze Belediyesi	4.295	
		Öbektaş Belediyesi	3.864	
		Söğütlü Belediyesi	3.704	
		Ünlüpınar Belediyesi	2.748	
		Özkürtün Belediyesi	2.518	
		Yeşilbük Belediyesi	2.501	

2.2 Atık Miktarı ve Karakterizasyonuna İlişkin Bilgiler

Gümüşhane ili katı atık yönetimi çalışmaları Atık Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde devam etmektedir. İl Genelinde güncel atık karakterizasyonu yapılmadığından bu kısım boş bırakılmıştır.

Tablo 2.2. İl Geneli Atık Miktarı ve Karakterizasyonu

Atık Miktarı (ton/ay)			
Atık Karakterizasyonu		Yaz Mevsimi	Kış Mevsimi
Geri Kazanılabılır Atıklar (%)	Cam		
	Metal		
	Kağıt/karton		
	Plastik		
	Toplam		
Diğer Atıklar (%)	Atık İlaç		
	Bitkisel Atık Yağ		
	Atık Pil		
	Tekstil Atıkları		
	Elektrikli ve Elektronik Eşya		
	Hacimli Atıklar		
Biyobozunur Atıklar (Mutfak atıkları, bahçe atıkları) (%)			
TOPLAM			

Gümüşhane merkez ilçede lisanslı firma faaliyetleri henüz yeni başlamış olması, sıfır atık sistemine yönelik sistem kurulum çalışmaları bakanlık desteği ile yıl sonuna kadar tamamlanmasının öngörülmesi sebebiyle atık karakterizasyonuna ait veri girişi Belediyeler tarafından bildirilmemiştir.

2.3 Mahalli İdarelere İlişkin Bilgiler

Gümüşhane ilinde Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi bulunmadığından oluşan atıklar Bayburt Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi ne aktarılmaktadır.

Gümüşhane ilinde Ambalaj atıkları toplama ve ayırma tesisi, 2020 yılı ilk yarısında çalışmalara başlamış olup şimdilik sadece market ve talep halinde kamu kurum ve kuruluşlarından ayrı toplama ile ambalaj atıkları alınmaktadır.

Tablo 2.3 Gümüşhane ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
1	-	-	1

Mevcut atık yönetimine ilişkin envanterin oluşturulması amacıyla mahalli idareler özelinde (Gümüşhane Belediyesi, 2020);

1. Yönetimi sağlanan atıkların kaynakta (özellikle haneler ve kamusal alanlardan) ayrı toplanması çalışmaları dâhil mevcut atık yönetimine yönelik bilgiler,

Ambalaj atıkları toplama ve ayrıştırma tesisi, 2020 yılı ilk yarısında çalışmalara başlamış olup şimdilik sadece market ve talep halinde kamu kurum ve kuruluşlarından ayrı toplama ile ambalaj atıkları alınmaktadır.

2. Yönetimi sağlanan atıklara yönelik biriktirme/toplama ekipmanları yerleştirilen yerlerin ve buralarda mevcut olan toplama-taşıma araç ve ekipmanların envanteri (ilçeler bazında mahalle, sokak, açık alanlar ile buralarda mevcut olan konteyner ve araçların sayı-konum ve kapasiteleri, personel sayıları),

Tablo.2.4 Gümüşhane Merkez İlçesinde bulunan evsel atıkları toplama noktaları ve sayıları (Gümüşhane Belediyesi,2020)

Mahalle İsimleri	Mah. Nüfus	Hacim lt	Konteynır Sayısı	Araç Sayısı	Personel Sayısı
Eskibağlar Mahallesi	195	800 lt	10	-	-
Hacıemin Mahallesi	270	800 lt	13	-	-
Canca Mahallesi	243	800 lt	12	-	-
Akçakale Mahallesi	1.099	800 lt	54	-	-
Karaer Mahallesi	4.355	800 lt	214	-	-
Bağlarbaşı Mahallesi	8.087	800 lt	397	-	-
Süleymaniye Mahallesi	187	800 lt	9	-	-
Karşıyaka Mahallesi	4.502	800 lt	221	-	-
İnönü Mahallesi	5.817	800 lt	285	-	-
Çamlıca Mahallesi	1.646	800 lt	81	-	-
Yeni Mahallesi	2.093	800 lt	103	-	-
Hasanbey Mahallesi	8.186	800 lt	402	-	-
Oltanbey Mahallesi	2.373	800 lt	117	-	-
Özcan Mahallesi	1.675	800 lt	82	-	-

Not: Evsel atık yönetim hizmetlerinde kullanılan araç ekipman ve personel bilgileri mahalle bazında değerlendirilmesi yapılamamakla birlikte bu hizmet kolunda çalışan personel sayısı:

64 kişi ve evsel atık toplama aracı olarak 7 adet muhtelif kapasitelerde sıkıştırmalı çöp kamyonu ile 1 adet vakumlu yok ve kaldırımı süpürme aracı mevcuttur.

Yukarıdaki tabloda belirtilen tüm mahallelerde belediyemize ait 7 çöp taşıma aracının 5 tanesiyle ile günlük periyotlarda ve günde 1 sefer olacak şekilde evsel atık toplama işlemi yapılmaktadır.

Özellikle evsel atıkların düzenli depolama tesisine nakli hususunda araç ekipman ihtiyacı, ambalaj atıklarının toplanmasına yönelik mücavir alan için biriktirme konteynır ve kumbaralarına mali yönden ihtiyaç bulunmaktadır (Gümüşhane Belediyesi, 2020).

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Tablo 2.3.1. İlçe Belediyelerinin Toplama Sistemine İlişkin Bilgiler (Her bir belediye için ayrı hazırlanır)

		Nüfus	Toplama sistemi*		Konteynır		Ayrı Toplama Sıklığı-Geri kazanılabilir (sefer/hafta)	Ayrı Toplama Sıklığı-Diğer atıklar (sefer/hafta)	1.Sınıf Atık Getirme Merkezi		Mobil Atık Getirme Merkezi	Personel Sayısı	
			İkili	Çoklu	Adet	Birim Kapasite (m ³)			Mevkii	Adet	Adet	Teknik	İdari
İlçe Belediyesi Adı	Mahalle Adı												
	Mahalle Adı												

- Ayrı toplama sisteminin bulunmadığından bu sütun boş bırakılmıştır.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Tablo 2.3.2. İl Genelinde Mahalli İdarelerin SAY Ek-1 Kapsamında Değerlendirmesi

Grup Kodu	Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçmesi Gereken Mahalli İdareler	İl Genelindeki Toplam Sayı	Mevcutta Sıfır Atık Sistemi Kuranların Sayısı	Gerçekleşme Oranı (%)
1. Grup	A.1. Büyükşehir İlçe Belediyeleri (250.000 Nüfus ve üzeri)	-	-	-
2. Grup	A.2. Büyükşehir İlçe Belediyeleri (250.000 Nüfus altı)	-	-	-
	A.2. Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri İl Merkez İlçe Belediyeleri	1	-	0
	A.2. Belediye Birlikleri	1	-	-
3. Grup	A.3. Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri A.3. İl Merkez İlçe Belediyeleri Dışındaki Diğer Belediyeler	13	-	0
	A.3. İl Özel İdareleri Mücavir Alan Dışı	1	-	0

İlimizde atık yönetimi konusunda yaşanan sorunlar;

- 1- Belediyeler tarafından kurulması gereken ve Sıfır Atık Belgesi alınması için şart olan 1.Sınıf Atık Getirme Merkezleri için vatandaşın kolay ulaşabileceği 1000 m2'lik alanın belediyeler tarafından bulunamaması ve atık getirme merkezinin kurulması için bütçelerinin yetersiz olması,
- 2- Atık yönetim sistemi kurulumunun yüksek maliyet gerektirmesi, belediyelerin bütçesinin sistem kurulması için yetersiz kalması, çevre lisanslı toplama ayırma tesislerinin çoğunlukla il merkezinde bulunması ve atık miktarının yetersizliği nedeniyle ilçelere gitmek istememeleri ve atıkların kaynağında ayrı toplama çalışmalarının yavaşlamasına sebep olmaktadır.
- 3- Bazı atık türlerinin geri dönüşümü/bertarafı için ilimizde lisanslı firma bulunmaması, atıkların tesliminde güçlük yaşanması.
- 4- Halkın geri dönüşüm konusunda yeterli bilgi ve duyarlılığa sahip olmaması.

2.4 Bina ve Yerleşkelere İlişkin Bilgiler

İlimizde merkez ve ilçelerde tüm kamu kurumları, eğitim kurumları ve yurtlar, sağlık kuruluşları, avmler, organize sanayi bölgelerinde atıkların kaynağında ayrıştırılması amacıyla iç mekân kutuları yerleştirilerek ayrı toplama çalışmaları yürütülmektedir. Sıfır Atık Yönetmeliği gereğince yönetmelik kapsamında bina ve yerleşkelerde atıkların ayrı toplanması için tüm kurumlarda hayata geçirilmek için çalışmalar yürütülmektedir. Sıfır atık yönetim sistemini kuran bina ve yerleşkeler tarafından sıfır atık yönetim sistemi planı dâhilinde yapılacak çalışmalar:

- Sorumluluk alanları dahilindeki tüm kişi ve kuruluşları, atıklarını türlerine göre ayırmaya ve ayrı biriktirmeye teşvik etmesi,
- İsrafi önlemeye yönelik çalışmalarda bulunarak atık oluşumunun önlenmesinin/azaltılmasının sağlanması,
- Kaynağında ayrı biriktirilen atıkların birbirleriyle karıştırılmadan ayrı olarak toplanmasına ve geçici depolanmasına yönelik altyapının oluşturulması,
- Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında Yönetmeliğin EK-1 listesinde tanımlanan uygulama takvimine uyulması
- Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça hazırlanan kılavuz doğrultusunda gerekli iş ve işlemleri gerçekleştirerek mevcut atık yönetim hizmetlerinin bu sisteme entegre edilmesi,
- Sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreci de dahil olmak üzere mevcut atık yönetim hizmetlerinin sıfır atık yönetim sistemine entegre edilmesine yönelik program ve politika belirleyerek ilgili talimatlarına yansıtılması,
- Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm sürecin, sorumluluk alanı içerisindeki tüm kişi ve kuruluşların katılımı ile bütünlük ve uyum içinde yürütülmesinin sağlanması,
- Kurulan sıfır atık yönetim sistemini sorumluluk alanındaki tüm kişi ve kuruluşlara ilanen duyurarak, atıkların oluşturulan sistem doğrultusunda biriktirilmesinin sağlanması,
- Sıfır atık yönetim sisteminin yaygınlaştırılması ve bu konudaki farkındalığın artırılmasına yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yaparak, düzenlenen faaliyetlere katkı ve katılım sağlanması,
- Sıfır Atık Bilgi Sistemine kayıt olarak Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin olarak istenen bilgi ve belgelerin sisteme kaydedilmesi,
- Oluşan ve ayrı biriktirilen tüm atıklara ilişkin veriler ile bu atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin bilgilerin Ocak ve Temmuz ayları olmak üzere yılda iki kez sıfır atık bilgi sistemi üzerinden bildirilmesi gerekmektedir.

Tablo 2.4.1.Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi

	SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNE GEÇMESİ GEREKENLER	SİSTEME GEÇİŞLERİN TAMAMLANMASI İÇİN SON TARİH
1.GRUP	Kamu Kurum ve Kuruluşları	1 Haziran 2020
2.GRUP	Organize Sanayi Bölgeleri Havalimanları Limanlar İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 ve üzeri ofis/büro kapasiteli Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri Eğitim Kurumları ve Yurtlar 250 ve fazla öğrencisi bulunanlar 100 Oda ve Üstü Konaklama Kapasiteli İşletmeler Sağlık Kuruluşları 100 yatak ve üzeri kapasiteli Akaryakıt istasyonları ve dinlenme tesisleri 300 ve üzeri konuta sahip siteler Zincir marketler	31 Aralık 2020
3.GRUP	Alışveriş Merkezleri 1000-4999 metrekare İş Merkezi ve Ticari Plazalar 20-99 arası ofis/büro kapasiteli Tren ve Otobüs Terminalleri ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50-249 arası öğrencisi bulunanlar 50-99 Arası Oda Konaklama Kapasiteli İşletmeler Sağlık Kuruluşları 50-99 arası yatak kapasiteli	31 Aralık 2021
4.GRUP	Alışveriş Merkezleri 1000 m2'den az Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50'den az öğrencisi bulunanlar 50'den Az Oda Konaklama Kapasiteli İşletmeler Sağlık Kuruluşları 50'den az yatak kapasiteli	31 Aralık 2022

*Uygulama takviminde birden fazla tarih alanına giren kurum, kuruluş, işletme ve diğer noktalar, en erken takvime uygun olarak sıfır atık yönetim sistemine geçmek zorundadır.

Tablo 2.4.2 İl Genelinde Bina Yerleşkelerin SAY Ek-1 Kapsamında Değerlendirmesi

Grup Kodu	Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçmesi Gereken Bina Yerleşkeler	İl Genelindeki Toplam Sayı	Mevcutta Sıfır Atık Sistemi Kuranların Sayısı	Gerçekleşme Oranı (%)
1.Grup	B.1. Kamu Kurum ve Kuruluşları	47	20	%42,5
2.Grup	B.2. Organize Sanayi Bölgeleri	1	-	-
	B.2. Havalimanları	-	-	-
	B.2. Limanlar	-	-	-
	B.2. İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 üzeri ofis/büro kapasiteli	-	-	-
	B.2. Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri	--	-	-
	B.2. ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri	8	1	%12,5
	B.2. Eğitim Kurumları ve Yurtlar 250 ve fazla öğrencisi bulunanlar	24	-	-
	B.2. 100 Oda ve Üstü Konaklama Kapasiteli İşletmeler	6	-	-
	B.2. Sağlık Kuruluşları 100 yatak ve üzeri kapasiteli	1	1	%100
	B.2. Akaryakıt istasyonları ve dinlenme tesisleri	21	-	-
	B.2. 300 ve üzeri konuta sahip siteler	1	-	-
	B.2. Zincir marketler	4	-	-
3.Grup	B.3. Alışveriş Merkezleri 1000-4999 metrekare	-	-	-

	B.3. İş Merkezi ve Ticari Plazalar 20-99 arası ofis/büro kapasiteli	-	-	-
	B.3. Tren ve Otobüs Terminalleri	4	-	-
	B.3. ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri	15	-	-
	B.3. Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50-249 arası öğrencisi bulunanlar	150	-	-
	B.3. 50-99 Arası Oda Konaklama Kapasiteli İşletmeler	1	-	-
	B.3. Sağlık Kuruluşları 50-99 arası yatak kapasiteli	2	-	-
4.Grup	B.4. Alışveriş Merkezleri 1000 metrekareden az	-	-	-
	B.4. Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50'den az öğrencisi bulunanlar	54	-	-
	B.4. 50'den Az Oda Konaklama Kapasiteli İşletmeler	2	-	-
	B.4. Sağlık Kuruluşları 50'den az yatak kapasiteli	20	10	%50

*Mevcutta sıfır atık sistemi kuranların sayısı; Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında Bina ve Yerleşkelerce sıfır atık yönetim sistemini kurarak Sıfır Atık Belgesi alanlara göre düzenlenmiştir.

2.5 İl Genelinde Faaliyet Gösteren Atık İşleme Tesisleri

Ambalaj atıklarının yönetimi hususunda **Çakıroğulları Geri Dönüşüm İnş. Otomotiv Nak. San. Ve Tic. Ltd. Şti.** firması Gümüşhane Merkez mücavir alan sınırlarında hizmet vermeye başlamıştır. Gümüşhane ilinde 1(bir) adet **Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi** bulunmaktadır.

Tablo 2.5. Atık İşleme Tesisleri

İlde Faaliyet Gösteren Atık İşleme Tesisleri	Sayısı	Toplam Kapasitesi (t/yıl)
Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesis	1	20.400
Geri Dönüşüm Tesis	-	-
Tehlikesiz Atık Toplama Ayırma Tesis	-	-
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesis	-	-
Mekanik Ayırma Tesis	-	-
Kompost/Biyometanizasyon/Biyokurutma Tesis	-	-
Yakma/Beraber Yakma Tesis	-	-
Düzenli Depolama Tesis	-	-

2.6 Sıfır Atık Kapsamında Yapılan Çalışmalar

2017 yılında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından eş zamanlı olarak başlatılan Sıfır Atık Projesi ile İlimizde de çalışmalara aynı tarihte başlanmıştır.

25.10.2017 tarih ve E.4036 sayılı yazımız ile kurumumuzda proje çalışmalarını sürdürmek adına proje ekibi belirlenmiş ve kurumumuzun tüm personeline projeye yönelik bilgilendirme yapılmıştır.

İl Müdürlüğümüz personeline Sıfır Atık Projesi ile ilgili eğitim verilmiş ve tüm katlara atıkların ayrı toplanması için ekipman ve malzeme yerleştirilmiştir. Geçici atık depolama alanı oluşturulmuş ve toplanan atıklar kayıt altına alınmaya başlanmıştır.

29.08.2019 tarih ve 6471 sayılı yazımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerindeki İl Çocuk Hakları Komitesinin 5 üyesine Sıfır Atık kapsamında eğitim verilmiştir.

İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının hazırlanması için komisyon oluşturulmuştur. 05.08.2020 tarih ve 4418 sayılı yazımız ile Sıfır Atık Projesi kapsamında oluşturulan komisyon üyeleri tarafından İl Sıfır Atık Yönetim Planı'nın hazırlanmasına yönelik 12.08.2020 tarihinde komisyon üyeleri ile toplantı gerçekleştirilmiştir.

Sıfır atık kavramı çıkması ile müdürlüğümüz ve diğer kurumlar tarafından il genelinde verilen eğitimler aşağıda verildiği gibidir.

Tablo 2.6. Eğitim Farkındalık Çalışmaları

Verilen Eğitim	Eğitimi veren kurum/kuruluş	Eğitim Alan Kitle	Eğitim alan kişi sayısı	Eğitim dönemi
Sıfır atık	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü	Eğitim kurumları	1057	2018-2020
Sıfır atık	Belediyeler	Çalışan Personelleri	76	2018-2020
Sıfır atık	Kamu Kurum Ve Kuruluşları	Kamu kurum ve kuruluş personelleri	315	2018-2020
Sıfır atık	Gümüşhane Sağlık Kuruluşları	Sağlık kuruluşları Çalışanları	512	2018-2020
Sıfır atık	Diğer		776	2018-2020
TOPLAM			2736	

*Mevcutta sıfır atık eğitimi verilenlerin sayısı; Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında Faaliyet Sorgulamadan Eğitim Bölümünde verilen bilgilere göre düzenlenmiştir.

2.7 Sıfır Atık ve Atık Yönetimi Alanında Yaşanan Genel Sorunlar

Sıfır Atık Yönetmeliği genel ilkeleri esas alınarak ilimizde mevcut atık yönetimi kapsamında yaşanan sorunlar;.

- Belediyelerde personel, ekipman ve mali yetersizlikler nedeniyle atık yönetiminin sürdürülebilir bir şekilde uygulanamaması,
- Belediyelerde çevre mühendisi/çevre danışmanlık hizmeti bulunmaması
- Çevre lisanslı tesislerin il merkezinde konumlanmış olması ve ilçe belediyelerinin uzaklığı, özellikle az nüfuslu ilçelerde yeterli miktarda atık çıkmaması ve maliyetlerin karşılanmaması nedeniyle geri kazanılabilir nitelikteki atıkların toplama verimliliğinin düşük olması,
- Kamu kurum ve kuruluşlarında sıfır atık öneminin yeteri kadar anlaşılamamış olması,
- Kamu kurumlarında ve eğitim kurumlarında bütçe yetersizliği nedeniyle ekipman temin edilmesi ve geçici atık depolama alanı yapılması konusunda yetersiz kalınması,
- Atık toplama sistemin kurulması konusunda teşviklerin yetersiz kalması konularında problemler yaşanmaktadır.

3. İL SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİ PLANLAMASI

3.1 Strateji, Hedef ve Politikalar

Belirlenecek vizyon ve hedefler; çevre ve atık yönetiminde bugüne kadar gerçekleştirilememiş olan vizyon ve hedefler göz önünde bulundurularak İl Sıfır Atık Yönetim Sisteminin finansmanı ve teknik hususları dikkate alınarak gerçekçi biçimde ifade edilir.

Vizyon ve hedefler tanımlanırken yönetici ve uygulayıcılar kadar halkın katılımına da odaklanılmalıdır. Belirlenecek hedeflerin, mülki amir, idari amir, yönetici, uygulayıcı, vatandaş gibi paydaşların tespitleri ile oluşturulması hedeflerin gerçekçiliği ve ulaşılabilirliği bakımından önemlidir.

Hedeflere ulaşmada gerekli yöntemleri bulmak için ildeki tüm kurum ve kuruluşların işbirliği içinde olması sağlanacak, gerek kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları organize edilerek sıfır atık yönetim sisteminin sürdürülebilir şekilde devam etmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Kısa ve uzun vadeli hedeflere ulaşmak üzere atılması gereken adımlar, tahsis edilmesi gereken kaynaklar ve alınması gereken nihai tedbirleri ve hatta ulusal ölçekli uygulama önerileri belirlenerek İl genelinde Sıfır Atık Projesinin yaygınlaşması sağlanacaktır.

Geri kazanılabilir atıkların diğer atıklar ile karıştırılmadan kaynağında ayrı toplanmasının sağlanması ve geri kazanım/bertarafa gönderilmek üzere bırakılması amacıyla ilçe belediyeleri tarafından Atık Getirme Merkezlerinin tamamlanması sağlanacaktır.

Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının doğru yürütülmesinde ve amacına ulaşmasında en önemli faktör eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları olacaktır. Sıfır atık yönetim sisteminin yaygınlaştırılması ve bu konudaki farkındalığın artırılmasına yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapılarak daha çok kişiye ulaşılacak ve sistemin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Plan kapsamında izleme çalışmaları yapılması ve kayıt tutulması, iyileştirme faaliyetlerinin yapılmasını ve eksiklerin tespit edilmesini sağlayacaktır. Sistemde bir tıkanma olmadan sürece devam edilecektir

Tablo 3.1. Kısa ve Uzun Vadeli Hedefler

Mahalli İdareler 2.Grup				
	Sıfır Atık Sistemine Geçiş Hedefleri (%)			
Yıllar	I. Çeyrek	II.Çeyrek	III.Çeyrek	IV.Çeyrek
2020	0	0	0	0
2021	25	50	75	100
2022	-	-	-	-
2023				
Bina ve Yerleşkeler 1. Grup				
	Sıfır Atık Sistemine Geçiş Hedefleri (%)			
Yıllar	I. Çeyrek	II.Çeyrek	III.Çeyrek	IV.Çeyrek
2020	25	50	75	100
2021	-	-	-	-
2022	-	-	-	-
2023	-	-	-	-
Bina ve Yerleşkeler 2. Grup				
	Sıfır Atık Sistemine Geçiş Hedefleri (%)			
Yıllar	I. Çeyrek	II.Çeyrek	III.Çeyrek	IV.Çeyrek
2020	0	0	0	10
2021	10	10	15	15
2022	15	15	5	5
2023				
Bina ve Yerleşkeler 3. Grup				
	Sıfır Atık Sistemine Geçiş Hedefleri (%)			
Yıllar	I. Çeyrek	II.Çeyrek	III.Çeyrek	IV.Çeyrek
2020	0	0	10	10
2021	15	15	20	30
2022	-	-	-	-
2023	-	-	-	-
Bina ve Yerleşkeler 3. Grup				
	Sıfır Atık Sistemine Geçiş Hedefleri (%)			
Yıllar	I. Çeyrek	II.Çeyrek	III.Çeyrek	IV.Çeyrek

2020	0	0	10	10
2021	15	15	20	30
2022				
2023				

3.2 Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçiş Planlaması

Sıfır atık yönetim sistemine geçiş için strateji doğrultusunda; mahalli idareler ile bina ve yerleşkelerden, Sıfır Atık Yönetmeliğinin genel ilkeleri esas alınmak sureti ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeleri ve İl Sıfır Atık Yönetim Sisteminin hedeflerine uygun çalışmalarda bulunulması planlanacaktır. Bu sürecin, Mahalli Çevre Kurulu aracılığı ve koordinasyonu ile yönlendirilmesi ve desteklenmesi sağlanacaktır.

Sıfır Atık Yönetim Planı çerçevesinde İl genelinde sürdürülebilir bir atık yönetimi sağlamak ve ilçe belediyeleri tarafından atıkların kaynaktan ayrı toplama çalışmalarının verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla aşağıda belirtilen hususlarda gerekli çalışmalar yapılacaktır.

İlçe Belediyeleri Tarafından yapılması gereken iş/işlemler :

- Belediyeler tarafından ambalaj atıkları konusunda gerekli altyapı ve organizasyonun oluşturularak toplanmasının sağlanması ve Atık Getirme Merkezinin planlanması
- Atık toplama faaliyetinde planlamalar gözden geçirilerek her bir bina ve yerleşkeye ulaşılması amacıyla toplama planı yapılarak ayrı toplama çalışmasının sürdürülebilirliğinin sağlanması, ayrı toplama veriminin artırılması,
- Mahalli idarelerce atık oluşumu olan kaynaklar (haneler, okullar, pazar yerleri, park ve bahçeler, sahil ve plajlar gibi) kapasitelerine göre sınıflandırılarak, en az ikili (Geri dönüştürülebilir ve diğer olmak üzere) toplama sisteminin oluşturularak vatandaşların kolay ulaşabileceği noktalara yerleştirilmesi,
- Sitelerde mutlaka geri dönüşebilir atık sisteminin oluşturulması ve atıkların düzenli olarak alınmasının sağlanması (100 konut ve üzeri sitelerde site yönetimleri tarafından ambalaj atığı biriktirme ekipmanlarının yerleştirilmesi sağlanacaktır.)
- Atık toplama faaliyetinde planlamalar gözden geçirilerek her bir bina ve yerleşkeye ulaşılması amacıyla toplama planı yapılarak ayrı toplama çalışmasının sürdürülebilirliğinin sağlanması, ayrı toplama veriminin artırılması,
- İlaç atıkları ile ilgili olarak Sağlık Müdürlükleri ile irtibatlı olarak bertaraf bedeli Belediyeler tarafından karşılanmak üzere vatandaşların yoğun olarak gittikleri (sağlık ocakları, alışveriş merkezleri gibi) noktalarda toplama sisteminin oluşturulması,

- Sıfır atık yaklaşımı doğrultusunda belirlenen politikalar, hedefler ve stratejiler belirlenerek, kent konseylerinde sokak toplayıcıları olarak tabir edilen kişilere ilişkin durum değerlendirmesi yapılması ve halkın atık yönetimi konusunda beklenti ve taleplerine yönelik politikaların belirlenmesi,
- Toplanan atıklara yönelik atık işleme tesisi ihtiyaçlarının değerlendirilerek, gerekli çalışmaların yapılması,
- Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında Yönetmeliğin EK-1’inde verilen listede tanımlanan uygulama takvimine uyulması,
- Sıfır Atık kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin verilen Sıfır Atık Bilgi Sistemine girişlerinin düzenli şekilde yapılması gerekmektedir.

Bina ve Yerleşkelerce Yapılması Gereken İş ve İşlemler:

- Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında Yönetmeliğin EK-1’inde verilen listede tanımlanan uygulama takvimine uyulması,
- Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm sürecin, sorumluluk alanı içerisindeki tüm kişi ve kuruluşların katılımı ile bütünlük ve uyum içinde yürütülmesinin sağlanması,
- Kurulan sıfır atık yönetim sistemini sorumluluk alanındaki tüm kişi ve kuruluşlara duyurarak, atıkların oluşturulan sistem doğrultusunda biriktirilmesinin sağlanması,
- Sıfır atık yönetim sisteminin yaygınlaştırılması ve bu konudaki farkındalığın artırılmasına yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerinin yapılması,
- Sıfır Atık kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin verilen Sıfır Atık Bilgi Sistemine girişlerinin düzenli şekilde yapılması gerekmektedir.
- Atıkların geçici olarak depolanması için geçici atık depolarının oluşturulması,
- Mevcut atık toplama ve taşıma sistemleri göz önünde bulundurularak sıfır atık yönetim sisteminin oluşturulmasına/geliştirilmesine yönelik ekipman, sorumlu personel ve eğitim çalışmalarının değerlendirilerek eksikliklerin giderilmesi,
- Oluşan atıkların gönderileceği atık işleme tesisi belirlenerek, tesisler ile koordinasyon sağlanarak atık tesliminin sistemli bir şekilde yapılmasının sağlanması,
- Kaynağında ayrı biriktirilen atıkların birbirleriyle karıştırılmadan ayrı olarak toplanmasına ve geçici depolanmasına yönelik altyapıyı oluşturmakla,
- Bina ve yerleşkelerce atık oluşumu olan kaynaklar (yemekhaneler, satış noktaları, sağlık birimleri, bakım onarım birimleri, park, bahçe, sahiller vb.) kapasitelerine göre sınıflandırılarak, oluşabilecek atık türleri belirlenerek en az ikili (geri dönüştürülebilir ve diğer) olmak üzere atık türlerine göre ekipman tedarik edilerek toplama sisteminin oluşturulması,

Tablo 3.2. İl Genelinde Belirlenen Atık İlaç Toplama Noktaları

ATIK İLAÇ TOPLAMA NOKTASI	İlçe	Mahalle	Atık Getirme Merkezi			İlaç Satışı Yapılan Yerlere İlişkin Bilgiler	
			I. Sınıf AGM		Mobil AGM	İşletmenin Adı	Adresi
			Mevkii	Adet			
	İlçenin Adı	Mahallenin Adı					

- *Atık İlaç Toplama sisteminin bulunmadığından bu sütun boş bırakılmıştır.*

3.3 Sıfır Atık Eğitim, Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları

Sıfır Atık Yönetim Sistemi kapsamında, atıkların etkin ve verimli bir şekilde toplanabilmesi amacıyla bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri düzenlenecek, sıfır atık sisteminin yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Bu kapsamda İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planı dâhilinde, İl Müdürlüğümüz, mahalli idareler, çevre lisanslı toplama ayırma tesisleri ve sivil toplum kuruluşları ile koordinasyon sağlanarak eğitim kurumları ve yurtlar, kamu kurum ve kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, sağlık kuruluşları, zincir marketler, akaryakıt istasyonları, iş merkezleri ve ticari plazalar, konaklama işletmeleri, zincir marketlere eğitim ve bilgilendirme çalışmaları düzenlenecektir.

Tablo 3.3. Sıfır Atık Eğitim, Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları

Mevcut durum	Hedef	Yapılacaklar	Gerçekleştirme Takvimi
-	Mahalli İdareler tarafından halkı bilinçlendirmek	Sıfır Atık Eğitimi	2020-2023
-	Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personeller	Sıfır Atık Eğitimi	2020-2023
-	Eğitim Kurumlarında öğrenciler ve personeller	Sıfır Atık Eğitimi	2020-2023
-	Sağlık Kuruluşlarında çalışan personel	Sıfır Atık Eğitimi	2020-2023

3.4 İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Uygulama Esasları

Yukarıda yer alan hususlar çerçevesinde Mahalli Çevre Kurulu tarafından belirlenen komisyonca gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda; İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının hazırlanması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesine esas, Ulusal mevzuat ile uyumlu yerel idari karar/kararlar belirlenir ve Mahalli Çevre Kurulu gündemine taşınarak alınan kararların tüm taraflarca uygulanması sağlanacaktır.

4. İZLEME, GELİŞTİRME ve RAPORLAMA FAALİYETLERİ

4.1 Sistemin İzlenmesi ve Geliştirilmesi

Sıfır atık sisteminin izlenebilmesi Sıfır Atık Bilgi Sistemi üzerinden yapılacaktır. Bu süreçte yapılan çalışmadaki eksikliklerin ve/veya iyileştirilecek kısımların tespit edilmesi ve buna yönelik önlemlerin alınması önemlidir.

Yerel yönetimler ile işbirliği yapılarak öncelikle il genelinde toplama sisteminin kurulması ve uygulanabilmesi için gerekli çalışmalar yapılarak, eksiklikler tespit edilecek ve gerekli tedbirler alınarak uygulanması sağlanacaktır.

Sıfır Atık Yönetmeliği EK-1 listesinde tanımlı yerlerin Sıfır Atık Bilgi Sistemine kayıtlarının tamamlanması, eksik kurumların belirlenmesi ve veri girişlerinin yapılması için düzenli olarak takibi sağlanacaktır.

Mahalli idarelerde ve bina ve yerleşkelerce sıfır atık yönetim sisteminin izlenmesi amacıyla atık azaltımına yönelik hedefler belirlenerek, hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının tespiti yapılacaktır.

Halkın görüş, öneri şikâyet ve talepleri alınarak değerlendirilecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Toplanarak tesislere gönderilen atık miktarları ve elde edilen kazanımlar gibi uygulamaya ilişkin çıktılar kayıt altına alınacaktır.

Uygulamanın etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla çalışma ekibi tarafından yapılan izleme sonucu varsa uygulamanın aksayan yönleri, eksiklikler veya geliştirilecek taraflar tespit edilecek, önlemler alınacaktır.

Kurumlarda türlerine göre ayrı toplanan atık miktarı, azaltılan atık miktarı, geri dönüşüm ve geri kazanım oranları raporlanacaktır.

Kurumdaki sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasından, etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasından, izlenmesinden, bilgi akışının sağlanmasından, raporlama yapılmasından sorumlu olacak kişiler izleme ve kayıt tutma işlemlerini takip edecektir.

Kent Konseyi çalışmaları izleme faaliyetlerinin odağında tutulacaktır.

4.2 Raporlama

İzleme ve Geliştirme faaliyetlerinin, 3 ayda bir olmak üzere asgari olarak aşağıdaki hususları içerecek şekilde Mahalli Çevre Kuruluna raporlanması sağlanır;

- Sıfır Atık Yönetmeliğinin Ek-1tablosunda yer alan uygulama takviminin gerçekleşme durumu,
- Sıfır Atık Bilgi Sistemine veri girişi yapılıp yapılmadığının kontrol edilmesi, eksik ve hatalı girişlerin düzeltilerek il düzeyinde paylaşılabılır güvenilirlikte veri elde edilmesi,
- İl genelinde uygulanan sıfır atık yönetim sisteminin işleyişine (mevcut personel ve sahada yerleştirilen ekipmanların (kumbara, konteynır, birinci sınıf getirme merkezi, mobil atık getirme merkezleri) ve yeterliliğine ilişkin durum analizi yapılması,
- İlde bulunan İlçe belediyelerince kendi ilçesinde rastgele seçilecek en az iki mahallede yerleştirilen ekipmanların amacına uygun şekilde kullanılıp kullanılmadığına ilişkin sahada inceleme yapılması, tespit edilen hususların görsel ve yazılı olarak rapora yansıtılması, olası İhtiyaçların tespit edilmesi, iyileştirme/geliştirme yapılması gerekli olan alanlarda önerilen faaliyetlerin belirtilmesi,
- İl genelinde; oluşan atıkların önlenmesi / azaltımına ilişkin yapılan çalışmalar, yeniden kullanılabilir/değerlendirilebilir durumda olan atıklara ilişkin yapılan faaliyetler, oluşan atıkların geri kazanımı ve bertarafına ilişkin yapılan faaliyetler/çalışmalar,
- Eğitim ve farkındalık çalışmalarına ilişkin bilgiler,
- Sıfır Atık Yönetim Sistemin uygulanmasında karşılaşılan/tespit edilen olumsuzluklar/aksaklıklar ortaya çıkarılarak, bu olumsuzlukların giderilmesi ve çözümüne ilişkin önerilen yöntemler.

İzleme kapsamında Sıfır Atık Bilgi Sistemindeki verilerle uyumlu olacak şekilde rapor hazırlanarak Bakanlığa sunulur. 3 ayda bir olacak şekilde hazırlanan raporda Tablo 2.3.2, Tablo 2.4 ve Tablo 2.6 rapor dönemini içerecek şekilde güncellenerek sunulur.

Söz konusu rapor sonuçları Mahalli Çevre Kurulunda değerlendirilerek durum tespiti yapılır. Gerekli görülmesi halinde İl Sıfır Atık Yönetim Planının revize edilmesi ve yeniden Mahalli Çevre Kurulunda karara bağlanması ve uygulamaya geçirilmesi sağlanır.

İl Sıfır Atık Yönetim Sistemine yönelik yapılan raporlamalar ve gelişmeler belirli periyotlarda kamuoyuna açıklanır.

EKLER:

EK-1: Sıfır atık yönetim sistemine geçmesi gereken mahalli idareler listesi

EK-2: Sıfır atık yönetim sistemine geçmesi gereken bina ve yerleşkeler listesi

KAYNAKLAR:

- 1- Çevre Kanunu (2872)
- 2- Belediye Kanunu (5393)
- 3- Sıfır Atık Yönetmeliği (12 Temmuz 2019 Resmi Gazete Sayısı:30829)
- 4- Gümüşhane İli 2018 Yılı Çevre Durum Raporu (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)
- 5- Atık Getirme Merkezi Tebliği (31.12.2014 Resmi Gazete Sayısı: 29222)
- 6- ecbs.cevre.gov.tr /sıfır atık bilgi sistemi
- 7- <https://sifiratik.gov.tr>

Ek-1**Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçmesi Gereken Mahalli İdareler Listesi**

Sıra No	Grup	Mahalli İdareler Listesi	Sisteme Geçişlerin Tamamlanması için Son Tarih
* A.2. Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri İl Merkez İlçe Belediyeleri			
1	2.GRUP	GÜMÜŞHANE BELEDİYE BAŞKANLIĞI	31 Aralık 2021
2	2.GRUP	GÜMÜŞHANE YEREL YÖNETİMLER BİRLİĞİ	31 Aralık 2021
A.3. Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri A.3.İl Merkez İlçe Belediyeleri Dışındaki Diğer Belediyeler			
3	3.GRUP	KELKİT BELEDİYE BAŞKANLIĞI	31 Aralık 2022
4	3.GRUP	ŞİRAN BELEDİYE BAŞKANLIĞI	31 Aralık 2022
5	3.GRUP	TORUL BELEDİYE BAŞKANLIĞI	31 Aralık 2022
6	3.GRUP	KÜRTÜN BELEDİYE BAŞKANLIĞI	31 Aralık 2022
7	3.GRUP	KÖSE BELEDİYE BAŞKANLIĞI	31 Aralık 2022
8	3.GRUP	ARZULARKABAKÖY	31 Aralık 2022
9	3.GRUP	DEREDOLU BELEDİYESİ	31 Aralık 2022
10	3.GRUP	GÜMÜŞGÖZE BELEDİYESİ	31 Aralık 2022
11	3.GRUP	ÖBEKTAŞ BELEDİYESİ	31 Aralık 2022
12	3.GRUP	SÖĞÜTLÜ BELEDİYESİ	31 Aralık 2022
13	3.GRUP	ÜNLÜPINAR BELEDİYESİ	31 Aralık 2022
14	3.GRUP	ÖZKÜRTÜN BELEDİYESİ	31 Aralık 2022
15	3.GRUP	YEŞİLBÜK BELEDİYESİ	31 Aralık 2022

Ek-2**Sıfır atık yönetim sistemine geçmesi gereken bina ve yerleşkeler listesi**

Grup Kodu	Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçmesi Gereken Bina Yerleşkeler	İl Genelindeki Toplam Sayı	Mevcutta Sıfır Atık Sistemi Kuranların Sayısı	Sisteme Geçişlerin Tamamlanması için Son Tarih
1.Grup	B.1. Kamu Kurum ve Kuruluşları	47	20	1 Haziran 2020
2.Grup	Organize Sanayi Bölgeleri	1	-	31 Aralık 2020
	ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri	8	1	31 Aralık 2020
	Eğitim Kurumları ve Yurtlar 250 ve fazla öğrencisi bulunanlar	24	-	31 Aralık 2020
	100 Oda ve Üstü Konaklama Kapasiteli İşletmeler	1	-	31 Aralık 2020
	Sağlık Kuruluşları 100 yatak ve üzeri kapasiteli	1	-	31 Aralık 2020
	Akaryakıt istasyonları ve dinlenme tesisleri	21	-	31 Aralık 2020
	300 ve üzeri konuta sahip siteler	1	-	31 Aralık 2020
	Zincir marketler	4	-	31 Aralık 2020

Grup Kodu	Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçmesi Gereken Bina Yerleşkeler	İl Genelindeki Toplam Sayı	Mevcutta Sıfır Atık Sistemi Kuranların Sayısı	Sisteme Geçişlerin Tamamlanması için Son Tarih
3. GRUP	B.3. İş Merkezi ve Ticari Plazalar 20-100 arası ofis/büro kapasiteli	-	-	31 Aralık 2021
	B.3. Tren ve Otobüs Terminalleri	4	-	31 Aralık 2021
	B.3. ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri	15	-	31 Aralık 2021
	B.3. Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50-249 arası öğrencisi bulunanlar	150	-	31 Aralık 2021
	B.3. 50-99 Arası Oda Konaklama Kapasiteli İşletmeler	1	-	31 Aralık 2021
	B.3. Sağlık Kuruluşları 50-99 arası yatak kapasiteli	2	-	31 Aralık 2021
4.GRUP	B.4. Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50'den az öğrencisi bulunanlar	54	-	31 Aralık 2022
	B.4. 50'den Az Oda Konaklama Kapasiteli İşletmeler	19	-	31 Aralık 2022
	B.4. Sağlık Kuruluşları 50'den az yatak kapasiteli	20	-	31 Aralık 2022

